

14. februar 2022

FM 2022/121

Hermed fremsættes følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde en redegørelse om mulighederne for at give børn under 18 år, der har været udsat for et seksuelt overgreb, samt forældre/værger hertil, et retskrav på øjeblikkelig psykologhjælp. Redegørelsen, som skal skitsere mulige modeller og afdække forudsætningerne herfor, herunder de økonomiske og administrative konsekvenser, skal senest forelægges Inatsisartut i forbindelse med EM2023.

(Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraterne)

Begrundelse

I de senere år har der været stort fokus på bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn og unge. Det er helt nødvendigt, da vi herhjemme i Grønland har en uhyggelig statistik på området. Der blev i 2021 anmeldt 257 sager om overgreb mod børn. I 2020 var tallet endnu højere nemlig 338¹.

På EM 2021 var det da også et enigt Inatsisartut, der besluttede at hæve strafferammen for seksuelle overgreb mod børn². Hos Demokraatit mener vi faktisk, at den bør hæves endnu mere, men dette forslag skal i stedet have fokus på, hvordan vi kan hjælpe ofrene. Hverken ofre eller ofrenes nærmeste pårørende bliver hjulpet nok. Det er vi nødt til at ændre på, såfremt vi skal bryde den onde cirkel.

Jeg vil gerne lægge ud med at takke Politiet, som i de senere år har gjort en stor indsats for at føre kampagner, som lader til at hjælpe børn og unge med at anmelde overgreb således, at noget af mørketallet kommer frem i lyset. I den forbindelse må vi desværre konstatere, at der ikke bliver gjort nok for at hjælpe de ofre, der kommer med anmeldelserne. Dette er ikke Politiets skyld. Ansvar for at hjælpe ofrene ligger hos Naalakkersuisut og her i Inatsisartut.

Magten og viljen til at ændre loven er således i vores hænder som politikere. Vi bliver derfor nødt til at lovgive ud fra hvad vi siger og mener, nemlig at styrke og beskytte ofrene langt bedre end vi gør i dag. Helt konkret så mener Demokraatit, at ofrene bør have et retskrav på øjeblikkelig psykologhjælp med henblik på blandt andet at afdække de videre terapeutiske foranstaltninger, så risikoen for, at ofre og pårørende udvikler dybe og vedvarende traumer – i værste fald PTSD – bliver minimeret.

Traumer og PTSD kan forfølge en person resten af livet med forringelse af sundhedstilstand og livskvalitet.

Forældre/værger til krænkede børn bør have det samme retskrav på psykologhjælp, da de kan blive lige så traumatiserede og chokerede og ligefrem blive handlingslammede, når de finder ud af at deres børn er blevet udsat for en krænkelse. Nogle bliver endda så vrede, at der udøves selvtægt, og vi har set eksempler på, at der appelleres til selvtægt i ren afmagt. Det kan ikke være rimeligt at disse situationer opstår, fordi systemet ikke er bedre rustet til at tage sig af ofrene og hjælpe dem videre i livet efter krænkelser. Det kan heller ikke være rimeligt at der i de senere års debat kun bliver gjort en lovmæssig indsats for at hjælpe krænkerne igennem loven. Senest har vi her i Inatsisartut vedtaget flere justeringer i kriminalloven og i

---

¹ Kilde: Politimester Bjørn Tegner Bay i artiklen "Seksuelle overgreb: Fem anmeldelser om ugen" i AG nummer 2, 2022

² EM 2021/157

retsplejeloven, hvor krænker og gerningsmænd får betydelig mere ret til hjælp for eksempel til at komme ud af deres misbrug og krænkende adfærd³. Hvor er ofrenes retsstilling her? Vi skal også hjælpe ofrene, så de via klar lovgivning kan få et retskrav på traumebehandling hos psykolog, og ikke kun via arbejdsgrupper, projekter og strategier under socialstyrelsen, hvor KILLILIISA, findes. Mange ofre får brug for omfattende hjælp, og derfor mener vi ikke, at det er nok at henvise til disse tiltag.

En af de store udfordringer ved et retskrav på psykologhjælp er, at der er mangel på psykologer herhjemme. Det er svært – selv for Naalakkersuisut – at komme med præcise data herpå⁴. I 2019 kom Red BARNET med et bud på, at der er brug for minimum 150 psykologer for at kunne løse udfordringerne på børne- og ungeområdet. Det betyder groft sagt, at der mangler omkring 100 psykologer herhjemme⁵.

Det er dog ikke ensbetydende med, at vi fra politisk side ikke skal forsøge at løse udfordringerne. Demokraatit anser det for ekstremt vigtigt, at børn, der har været udsat for seksuelt misbrug, får psykologhjælp med det samme.

Jeg respekterer, at det på det foreliggende grundlag har været umuligt for Naalakkersuisut at komme med beregninger på økonomiske og administrative konsekvenser ved at indføre et retskrav på psykologhjælp til ofre og forældre/værger⁶. Derfor foreslår jeg, at der til en start bliver udarbejdet en redegørelse, der blandt andet skal belyse dette aspekt. Ingen skal dog være i tvivl om, at jeg af hele mit hjerte ønsker at ofre og forældre/værger skal have et retskrav på psykologhjælp, og jeg vil kæmpe for, at det bliver en realitet så hurtigt som muligt.

Jeg vil se frem til debatten med partiernes bud på løsningsforslag og til Naalakkersuisuts svarnotat, og til at samarbejde om mulige løsninger til at sikre ofrenes retssikkerhed i betydelig højere grad end hvad tilfældet er i dag.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Udgifter til den foreslåede redegørelse forventes ikke at overstige et akademisk årsværk.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Ingen.

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Ingen.

---

³ EM 2021/157

⁴ https://ina.gl/documents/para3637/2019/svar/187_2019_psykologer_AQQS_svar.pdf

⁵ <https://knr.gl/da/nyheder/red-barnet-vi-mangler-100-psykologer-her-i-landet>

⁶ https://ina.gl/documents/para3637/2022/svar/033_2022_retskrav_psykologhjelp_ANWA_svar.pdf